

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย เป็นลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท
 - 1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยจิตเภท
- ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายด้าน
- ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายข้อ

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 3 จำนวน และ ร้อยละ ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว โรคประจำตัว ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย และระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย (n = 20)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุของผู้ดูแล		
31 – 40 ปี	4	20
41 – 50 ปี	1	5
51 – 60 ปี	8	40
60 ปี ขึ้นไป	7	35
เพศ		
ชาย	10	50
หญิง	10	50
สถานภาพสมรส		
โสด	2	10
แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน	13	65
แต่งงานแล้วแยกกันอยู่	1	5
หม้าย / หย่า	4	20
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	5	25
ประถมศึกษา	13	65
มัธยมศึกษา	2	10
อาชีพ		
เกษตรกร	7	35
ค้าขาย	1	5
รับจ้าง	9	45
งานบ้าน	3	15

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า 4,000 บาท	9	45
4,000 – 8,000 บาท	10	50
8,000 – 10,000 บาท	1	5
โรคประจำตัว		
มี	8	40
ไม่มี	12	60
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย		
บิดา หรือ มารดา	10	50
สามี หรือ ภรรยา	2	10
พี่ หรือ น้อง	5	25
บุตร	3	15
ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย		
6 – 10 ปี	10	50
11 – 20 ปี	9	40
20 – 30 ปี	2	10

จากตารางที่ 3 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท พบว่า ผู้ดูแลเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน คือร้อยละ 50 โดยพบว่าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 40 มีสถานภาพสมรส แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 65 มีระดับการศึกษา อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 65 นอกจากนี้พบว่าผู้ดูแลส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 45 มีรายได้พอเพียงกับรายจ่าย แต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 60 มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในฐานะเป็นบิดา หรือ มารดา ร้อยละ 50 และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็น ร้อยละ 50

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 4 จำนวน และ ร้อยละ ของผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม อายุของผู้ป่วย เพศของผู้ป่วย อาการและพฤติกรรม ระดับการพึ่งพาตนเอง และการใช้สารเสพติดของผู้ป่วย (n =20)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุผู้ป่วย		
20 – 30 ปี	2	10
31 – 40 ปี	6	30
41 – 60 ปี	9	45
60 ปี ขึ้นไป	3	15
เพศผู้ป่วย		
ชาย	15	75
หญิง	5	25
อาการและพฤติกรรมของผู้ป่วย		
มีอาการทางจิตรุนแรงมาก	3	15
มีอาการทางจิตรุนแรงปานกลาง	10	50
มีอาการทางจิตไม่รุนแรง	7	35
ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้ป่วยก่อนมาโรงพยาบาล		
พึ่งพาตนเองไม่ได้	1	5
พึ่งพาตนเองได้น้อย	-	-
พึ่งพาตนเองได้ปานกลาง	13	65
พึ่งพาตนเองได้มาก	6	30
การใช้สารเสพติดก่อนเข้ารับการรักษา 2 สัปดาห์		
ใช้	7	35
ไม่ใช้	13	65

จากตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยจิตเภท พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-60 ปี ร้อยละ 45 เป็นเพศชาย ร้อยละ 75 ส่วนลักษณะอาการและพฤติกรรมของผู้ป่วย พบว่า ส่วนใหญ่มีอาการทางจิตรุนแรงปานกลาง ร้อยละ 50 สำหรับระดับการพึ่งพาตนเองของผู้ป่วยก่อนมาตรวจรักษา พบว่าพึ่งพาตนเองได้ระดับปานกลาง ร้อยละ 65 และการใช้สารเสพติดของผู้ป่วย พบว่าส่วนใหญ่ไม่ใช้สารเสพติด คิดเป็นร้อยละ 65

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะการดูแลของผู้ดูแลและผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายด้าน และ โดยรวม (n=20)

ภาวะในการดูแลผู้ป่วย จำแนกตามรายด้าน	ก่อนการใช้โปรแกรม		หลังการใช้โปรแกรม		t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ภาวะเชิงปรนัย	42.50	4.29	31.05	2.28	15.66	.00
ภาวะเชิงอัตนัย	44.65	3.89	33.50	2.89	15.82	.00
รวม	87.25	7.86	64.55	4.80	17.06	.00

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะในการดูแลผู้ป่วยของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ทั้งโดยรวมและรายด้าน ในด้านภาวะเชิงปรนัย และภาวะเชิงอัตนัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($t = 17.06, 15.66$ และ 15.82 ตามลำดับ) โดยคะแนนเฉลี่ยภาวะการดูแลของผู้ดูแลหลังการใช้โปรแกรม ต่ำกว่า ก่อนการใช้โปรแกรม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการ
สอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายชื่อ

ตารางที่ 6 คะแนนภาวะเชิงประนัย ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ก่อนและหลังการใช้
โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายชื่อ (n=20)

ภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
ท่านต้องเสียเวลาทำงาน	3.80	0.41	3.15	0.67	3.90*
การดูแลผู้ป่วยรบกวนกิจวัตรประจำวันของท่าน	3.75	0.71	3.10	0.64	3.90*
ท่านต้องรับผิดชอบหรือมีกิจกรรมมากขึ้น	3.85	0.48	3.05	0.68	5.81*
การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านมีปัญหาสุขภาพ	3.95	0.60	2.85	0.49	7.67*
การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านนอนหลับไม่เพียงพอ	3.90	0.55	2.85	0.36	7.76*
เวลาในการดูแลสุขภาพร่างกายลดลง	3.40	0.50	2.70	0.65	4.27*
การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านไม่มีเวลาพักผ่อน	3.40	0.50	2.70	0.47	5.48*
เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมลดลง	3.75	0.63	2.45	0.51	8.85*
เวลาร่วมกิจกรรมกับครอบครัวลดลง	3.35	0.67	2.30	0.57	5.29*
เกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว	3.65	0.67	2.30	0.57	7.42*
สมาชิกในครอบครัวถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ	2.75	1.01	1.80	0.76	5.59*
เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านและชุมชน	3.00	0.72	1.80	0.61	5.64*

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านภาวะเชิงประนัย
จำแนกตามรายชื่อทั้ง 12 ข้อ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยที่คะแนนหลังการใช้โปรแกรม ต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
และเมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด หลังการใช้โปรแกรม คือ ท่านต้องเสียเวลาทำงาน
($\bar{X} = 3.15$ ซึ่งถือว่ามีภาวะการดูแลอยู่ในระดับมาก) และการดูแลผู้ป่วยรบกวนกิจวัตรประจำวัน
ของท่าน ($\bar{X} = 3.10$ ซึ่งถือว่ามีภาวะการดูแลอยู่ในระดับมากเช่นกัน) ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ
เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านและชุมชน ($\bar{X} = 1.80$ ซึ่งถือว่ามีภาวะการดูแลอยู่ในระดับน้อย)

ตารางที่ 7 คะแนนภาวะเชิงอัตนัยในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม จำแนกตามรายชื่อ (n=20)

ภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
ท่านกังวลว่าต่อไปจะเป็นอย่างไรถ้าไม่มีท่าน	4.75	0.44	3.70	0.47	5.77*
ท่านรู้สึกเป็นห่วงว่าจะเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย	4.35	0.48	3.25	0.71	2.85*
ท่านรู้สึกกังวลเมื่อผู้ป่วยมีอาการทางจิตรุนแรง	4.10	0.44	3.05	0.51	9.20*
ท่านรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาของตนเอง	3.65	0.81	3.00	2.30	4.15*
ท่านรู้สึกผิดที่ลงโทษหรือตำหนิผู้ป่วย	3.90	0.44	2.95	0.51	6.19*
ท่านรู้สึกกังวลใจเมื่อต้องพ้อผู้ป่วยออกนอกบ้าน	3.50	0.68	2.85	0.58	3.90*
ท่านรู้สึกอายชาวบ้านเมื่อผู้ป่วยวุ่นวาย	3.50	0.88	2.80	0.61	4.27*
ท่านรู้สึกกังวลเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วย	3.75	0.55	2.60	0.59	10.51*
ท่านรู้สึกท้อแท้ในการดูแลผู้ป่วย	3.60	0.75	2.55	0.68	5.29*
ท่านรู้สึกเครียดจากการดูแลผู้ป่วย	3.95	0.68	2.30	0.73	11.00*
ท่านรู้สึกซึมเศร้าจากการดูแลผู้ป่วย	3.30	0.65	2.30	0.61	4.27*
ท่านรู้สึกสงสารผู้ป่วย	2.75	0.85	2.15	0.36	3.90*

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่า ภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านภาวะเชิงอัตนัย จำแนกตามรายชื่อทั้ง 12 ข้อ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนหลังการใช้โปรแกรมต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรม เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนสูงสุด และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุดหลังการใช้โปรแกรม คือ ท่านกังวลว่าต่อไปจะเป็นอย่างไรถ้าไม่มีท่าน ($\bar{X} = 3.70$ ซึ่งถือว่ามีภาวะการดูแลอยู่ในระดับมาก) และข้อที่มีภาวะต่ำสุด คือ ท่านรู้สึกสงสารผู้ป่วย ($\bar{X} = 2.15$ ซึ่งถือว่ามีภาวะการดูแลอยู่ในระดับน้อย)